DELİ ORKUN

RECAİ ŞENEL

İlk Kitap

tilki
kitap
yayınevi

Deli Orkun

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
tilki@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Editör: Tuba Aslantaş
Sayfa Tasarım: Baran Ekber
Kapak Tasarım: Nuri Çam

1.Basım, İstanbul, Mayıs 2026
ISBN: 978-625-8579-82-6
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

DELİ ORKUN

Recai Şenel

YAZAR HAKKINDA

1965 yılında Ardahan Bağdaşen köyünde doğdu. İlkokulu köyde bitirdi. Ortaokul ve liseyi Ardahan Lisesinde okudu. KTÜ Orman Fakültesini 1985 yılında bitirerek Orman Mühendisi oldu. Askerliğini 1987-1988 yıllarında yedek subay olarak yaptı. Okulu bitirdiği yıldan 1989 yılına kadar geçen 4 yıl içinde; Alaplı, Çerkeş ve Ardahan'daki orman teşkilatı birimlerinde, aralıklarla geçici işçi statüsünde çalıştı. Bir süre de Ardahan'daki orman işlerinde serbest çalıştı. 1989 yılı Kasım ayında Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde memuriyete atandı.

Sinop Ayancık'ta başladığı memuriyet sonrasında; Türkeli, Manavgat ve Ilgaz'da Orman İşletme Şefliği görevlerinde 8 yıl çalıştı. Ilgaz Orman İşletme Müdür Yardımcılığını 2 yıl yaptıktan sonra Azdavay Orman İşletme Müdürlüğüne atandı. Yaklaşık 4 yıl Azdavay'da, üç ay da Kastamonu Karadere'de Orman İşletme Müdürlüğü görevini yaptıktan sonra, Bursa Orman Bölge Müdürlüğü Silvikültür Şube Müdürlüğü görevine atandı. 14 Yıl Silvikültür Şube Müdürlüğü görevini yürüttükten sonra, Muğla Silvikültür Şube Müdürlüğü görevine atandı. Muğla'da da bu görevde 9 yıl çalıştıktan sonra, 2023 yılında emekli oldu.

Emekli olmadan kısa süre önce Karatekin Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Ekonomisi Bilim Dalında tezli yüksek lisans yaparak Yüksek Mühendis ünvanı aldı.

Bursa'da çalışırken geliştirdiği "Buror Teras" (Bursa Orman Teras) yöntemi ile 2018 yılında, Türkiye Ormancılar Derneği tarafından "Yılın Ormancısı" seçildi.

Evli ve bir çocuk babasıdır.

DAĞ KÖYÜNDE YAŞAMAK

İki yanı ormanlarla çevrili, dalgalı ve yer yer meyilli tarla, çayır ve meralara sahip, bin altı yüz metre rakımlı küçük bir plato üzerinde kurulu bu dağ köyünde hayat hemen her gün aynı tempoyla akıp giderdi. Gaz lambasından elektriğe, lambalı radyodan televizyona, öküz ve attan traktör ve kamyona geçen şanslı bir neslin yaşadığı; en yakın şehre otuz kilometre uzaklıktaki köyde, evler henüz toprak damdan sac ve kiremit çatılara geçme aşamasındaydı. Mera ve çayırların bolluğu nedeniyle temel geçim kaynağı hayvancılıktı. Tarım ise daha çok hayvancılığı desteklemek için yapılırdı. Ormandaki kesim işlerinden de az da olsa gelir sağlanırdı.

Köyde çoğunlukla damızlık sığır yetiştirilir, az sayıda hanede koyun beslenirdi. Hayvanlar iklime bağlı olarak yazın beş altı ay merada, altı yedi ay da ahırlarda kalırdı. Ahırlar genellikle evlerle bitişik olur; evlerin bir bölümünde ot ve samanın depolandığı "merek" adı verilen yerler bulunurdu. Sığmayan otlar harmanlarda saklanır, bazen çeşitli nedenlerle

buralarda çıkan yangınlar merekleri, ahırları ve kimi zaman evleri bile küle çevirirdi.

Yaz aylarında inek ve koyunlar meralara götürülür, geceyi de arazide geçirirdi. Gün içerisinde kuşluk vakti çobanlar hayvanları köye getirir, yavrularına kavuşma içgüdüsüyle böğürerek koşan inekler evlere kadar kendiliğinden dağılır, yavrularını azıcık emdirdikten sonra sağılırdı. Ardından tekrar toplanıp çobanlara teslim edilirlerdi. Bu geliş gidişler iki üç saat sürer, hayvanlar her gün fazladan beş altı kilometre yol yürürdü. Ortaya çıkan bu hareketlilik kimi zaman karmaşa, kimi zaman da âdeta bir şölene dönüşürdü. Kışın ise hayvanlar ot, saman ve arpa ile ahırlarda beslenirdi. Bu yüzden köyde üretilen süt, süt ürünleri ve et tamamen doğal ve katkısızdı. Köye endüstriyel yem, kimyevi gübre ve ilaç neredeyse hiç girmez; yalnızca zaman zaman veteriner gelir, salgın hastalıklara karşı aşı yapardı. Kışın uzun sürdüğü ya da çayırların verimsiz olduğu yıllarda civar köylerden ot ve saman alınır; bazı yıllarda ise ihtiyaçtan fazla olan satılırdı.

Geleneksel usullerle yapılan ahırlar sağlıklı sayılmazdı. Gübre çoğu zaman ziyan edilir, bir kısmı tezek yapılarak yakacak olarak kullanılır, çok azı tarlalara taşınırdı. Sütler önce ailelerin yağ, peynir ve yoğurt ihtiyacı için değerlendirilir; artanı şehirde ya da pazarda satılır veya düşük fiyata süt toplayıcılarına verilirdi. Düzenli bir tarımsal yapı olmadığından üretim ve ürünlerin değerlendirilmesi başlı başına bir karmaşayı andırırdı. Hayvan ırklarının da az çok etkisi

vardı ama özellikle beslenme ve otlatma yöntemleri nedeniyle süt ve et verimi standartların oldukça altındaydı. Oysa onca geniş arazi ve verilen büyük emeklere rağmen köylüler zar zor geçinir, toprağın, dağın, platonun ve suyun hakkı tam anlamıyla verilemezdi. Buna karşın harcanan fiziki emek çoğu zaman fazlaydı.

Yetmiş beş hanede yaklaşık üç yüz elli kişinin yaşadığı köyde, arpa ve buğday tarlalarıyla çayırlar temel tarım alanlarını oluştururdu. Çoğunlukla arpa ekilir, az miktarda da buğday yetiştirilirdi. Çayırların verim potansiyeli yüksek olsa da bakım eksikliği, sulama yetersizliği ve kaçak otlatma nedeniyle çoğunun verimi düşer, bazen biçilemeyecek kadar zayıflardı. Hane başına ortalama otuz kırk dönüm çayır, yirmi otuz dönüm tarla düşer; bazı ailelerin arazisi iki yüz elli dekara ulaşırken, bazıları dört beş dekarlık toprakla geçinmeye çalışırdı. Arazisi az olanlar geniş arazili hanelerde gündelikçi ya da çoban olarak çalışırdı.

Köyde yaklaşık dört yüz elli sığır ve yedi yüz kadar koyun beslenirdi. Genellikle otlaklara çıkan dört sığır sürüsü ve iki koyun sürüsü olurdu. Bir o kadar da kuzu ve buzağı sürüsü bulunurdu. Bazı hanelerde on beş yirmi inek varken, bazılarında yalnızca birkaç tane olur; çoğunda ortalama altı yedi inek beslenirdi. Koyun sadece yedi sekiz ailede bulunurdu. Hemen her evde kaz yetiştirilir; bazı evlerde on beş kadar, bazılarında yüzü aşan sayıdaki kazlardan bir kısmı damızlık bırakılır, diğerleri kış öncesi beslenip kesilirdi. Kazın tüyünden yağına kadar her parçasından yararlanılır, ihtiyaçtan fazlası satılırdı.

Kurt ve ayının bol olduğu bu coğrafyada koyun sürüsü köpeksiz olmazdı. Kazlar ve tavuklar ise harmanlarda ve yakın meralarda genellikle ilkokul çağındaki çocuklar tarafından otlatılırdı. Yavruların en büyük düşmanı kargalar ve kartallardı; çocuklar onları korumaya çalışır, yavrular büyüyene dek kartal tehdidi sürerdi.

Köyde ilköğretim okulu vardı. Ancak öğretmenler köyde kalmaz, ders saatlerinde gelip, dersten sonra şehre dönerdi. Yirmi yıl öncesine kıyasla, öğretmenlerle köylüler arasında neredeyse hiçbir bağ kalmamıştı. Köy nüfusu geçmişin aksine artmak bir yana giderek azalıyordu. Gelecek görmeyen gençler köyü terk etmeye çalışıyor, bu yüzden yaşlıların sayısı gençlerden her zaman daha fazla oluyordu.

BAHARIN EŞİĞİNDE

Güzel bir erken bahar sabahında, tabiatın kıpırtısı ve renkleri hissediliyordu. Havaların ısınmaya başlamasıyla, karlar yüksek kesimler haricinde erimekteydi. Bulaşıkları alüminyum leğende yıkayan annesine seslendi:

— Ana ben traktörle tarlaya gideceğim. Oradan belki çayıra da uğrarım. Her ihtimale karşın pulluğu da alacağım. Karlar eridi, toprak tavını almışsa belki sürüm denerim. Sonra da çayıra uğrayıp su kanallarının açık olup olmadığına bakarım.

Bu köyde tarlaların sürümü ve ekimi ilkbahar aylarında yapılırdı. Bunun nedeni de yılların kadim deneyimlerinden; sonbaharda sürülüp ekilen tarlalarda kışın don zararlarından ve erken ilkbahardaki donlardan dolayı ekimlerin başarısız olacağının bilinmesiydi. Çünkü buradaki tarlaların rakımı bin beş yüz ile bin yedi yüz metre aralığındaydı. İlkbaharda-ki hava ve toprak hâllerine göre en erken nisan ayı başı, en geç de mayıs ayı sonuna kadar ekim mevsimi devam ederdi.

Nisan ayının başlarıydı ve alçak rakımlarda arpa ekimleri başlamıştı. Orkun'un tarlası da orta rakımlardaydı ama sürüm zamanı gelmiş olabilirdi. O esnada küçük kız okula gitmek için hazırlanıyordu.

— Abi ben de tarlaya geleyim mi seninle?

— Senin okulun yok mu ne işin var tarlada?

— Öğretmenime, "Abime yardım etmem gerekiyordu, evde benden başka kimse yoktu." derim.

— Hayır, sen yalnızca okulunla ilgilenmelisin. Yakında kazlarla da ben ilgileneceğim. Onlarla bile vakit öldürmeni istemiyorum tamam mı? Derslerini aksatma...

— Abi ben kazları ve cücükleri çok seviyorum. Onlara ben bakarım.

— Hayır, sen sadece derslerinle ilgilen. Ara sıra yine seversin onları.

O arada sesleri duyan anne dışarıya çıktı.

— Kız yanıkara gene ne saçmalıyorsun? Bırak abini oyalama, gel önlüğünü yakalığını giy de okuluna git.

Annesinin bu sözleri üzerine küçük kız, biraz tavırlı suratını asarak odaya geçti. Orkun traktörle köy içinin kaba taşlı yolundan silkine silkine geçip, köyün sol çıkışından hafif kuzey doğuya doğru giden stabilize yola saparak bir kilometre sonra tarlaya vardı. Traktörle tarla içine girdiğinde, eriyen kar ve yağan kar ile karışık yağmurlardan dolayı balçıklı tarlanın çamur

kıvamında olduğunu fark etti. Yine de pulluğu indirip sürme denemesi yaptı ama pulluğun çamurla dolduğunu, toprağı işleyemediğini gördü. Toprak daha işleme kıvamına gelmemişti. Eğer yine yağmur ya da kar yağmazsa toprağı sürmek için yedi sekiz gün daha beklemek gerekirdi. Tarladan ayrılarak traktörle kuzeye doğru giden toprak yoldan beş yüz metre ilerledikten sonra, kuzey batıya ayrılan bir başka toprak yola girdi ve yedi yüz metre sonra geniş bir çayırlık alana vardı. Bu bölgeye Gülençayır deniliyordu. Gülençayır mevkiinde, sınırları su hendekleri ile ayrılan dokuz adet çayır vardı. Orkun sağ orta kısmında bulunan çayırına vardı. Çayırda karlar yeni kalkmak üzereydi. Henüz bir su sorunu olamazdı. Ama yine de sulama hendeklerinin kontrol edilerek tıkalı olanların açılması tedbir bakımından iyi olurdu. Hendek derken, kazma kürekle otuz kırk santimetre genişlikte, otuz kırk santimetre derinlikte açılan toprak sulama kanallarıydı. İki kilometre yukarıdaki su kaynağından çayır sahiplerince ortaklaşa yapılan kanalla getirilen su, çayır sınırlarınca bölünen kanallarla Gülençayır'daki tüm çayırları yazın kurak zamanlarında sulaması için düzenlenmişti. Ama bu kanalların çalışıp çalışmadığı, varsa tıkanıklıkların giderilmesi için sık sık kontrol edilmesi gerekirdi.

Orkun kanalları kontrol etti. Dört beş yerde toprak ve ot dolmuş kısımları temizledi. Sonra çayırın sol üst sınırındaki yüksek sal taşa oturup dinlenirken düşündü.

"Tamam, bu kadar emek veriyoruz, çalışıyoruz istediğimizi alabiliyor muyuz? Otlar boylandığında ya bir dolu ile

yatıp mahvolursa, ya biçilmiş otun başına bir şey gelirse, ya yanarsa? Böyle olaylar olurdu. Çayır tarla yazın ortasında yağabilecek doludan zarar görürdü. Otlar biçildikten sonra aynı gün toplanmaz, bir iki gün kuruduktan sonra toplanırdı. Toplanan ot yığınları çoğu zaman aynı gün taşınamaz, çayırda günlerce yığılı kalırdı. Çayırdaki ot yığınlarının, bazen art niyetli veya sorumsuz kişilerce yakıldığı olurdu. Tarlaya kuş, fare ve diğer tohum yiyiciler dadanabilirdi. En kötüsü de otların büyüme aşamasında düzensiz ve kontrolsüz otlatmadan dolayı hayvanların meralardan sapıp çayır ve tarlalara tecavüzleriydi. Çayırlara yapılan otlatma tecavüzlerinin bazen ot verimini sıfıra bile düşürdüğü olmuştu. Çayır ve tarlaların yetiştirme, biçme, toplama aşamalarında daha başka riskler sayılabilirdi. Bunlar nasıl önlenebilirdi? Kim giderecekti bu sorunları? Hem bildim bileli böyle devam ediyor ve kimseler de bunları dert etmiyor..."

Soğuk sal taşın üzerinden kalkıp traktöre doğru yürüdü. Toprak yolları geri kat ederek eve ulaştı. Hayvanların yem, su ve temizlik işlerini bitirdikten sonra odasına çekilip altı ay önce okumuş olduğu kitabı tekrar okumaya başladı. Akşam annesinin hazırladığı kaz etli mantısını afiyetle yedikten sonra da erkenden uyudu.

KAZLAR OTURACAK

Köy meydanının güney tarafındaki büyük harmanda oyun bittikten sonra hayli yorgun olarak arkadaşlarından ayrılıp yukarı, evine doğru yol aldı. Güneş tepeden batıya doğru yönelmek üzereydi. Evin dış kapısını açıp içeri girince, önce sağdaki annesi ve Güzçe'nin yattığı, aynı zamanda mutfak, yemek odası ve de banyo görevi yapan odanın kapısını açtı, annesine baktı. Annesi orada olmayınca bu defa soldaki kendi yattığı odaya baktı ama orada da yoktu. Son ihtimal toprak koridorun sonundaki ahırın kapısını açtı ve annesini ahırın kuşgözü penceresinden gelen ışık huzmesinin önünde oturmuş yumurtalarla meşgul olurken buldu. İnekler ve buzağılar da ahırda yemlerini bitirmiş, geviş getirmekle meşguldüler.

— Anacığım ne yapıyorsun burada oturmuş?

— Yavrum kaz yumurtalarını kontrol ediyorum. Artık yumurtlama bitti herhâlde, kazlar kuluçkaya bugün yarın oturur. Bakayım dedim, cücük olamayan ve bozuk yumurtaları ayırayım da yanlışlıkla kazların altına koymayayım.

Evin dört tane damızlık yumurtlayan kazı vardı. Bir tane de erkek kaz bulunuyordu. Yumurtlama mevsimi bitmiş, artık dişi kazların yumurtalara oturma zamanı gelmişti. Dört kaz toplamda elli beş adet yumurta yapmıştı. Ahır eve bitişik, evle aynı duvarı ve aynı toprak damı paylaşıyordu. Ama ahırın damı evin damından yarım metre daha yüksek yapılmıştı. Ahırın damı ile evin damı arasındaki yarım metrelik yükseklik farkında, otuz santimetre yüksekliğinde elli santimetre genişliğinde iki adet pencere yapılmıştı. Ahır, âdeta tavanda olan bu pencereler ile aydınlatılıyordu. Güneş ışınları pencereden geçerken bir ışık demeti oluşturuyor, bu ışık demeti belli saatlerde tavana bitişik olan pencereden ahırın tabanına kadar iniyor, ahırda bulunan tozlarla birlikte daha da belirginleşiyordu. Anne, ışık huzmesini yumurtaları görüntüleyen âdeta bir röntgen olarak kullanırdı. Yumurtaları yukarıdan gelen ışık demetine tutarak içini görebiliyor, sağlam döllenmiş yumurtaları tespit edebiliyor ve bozuk yumurtaları ayırabiliyordu.

— Anacığım sen yorulmuşsundur artık kalk ben bakayım geri kalanlara.

— Zaten beş tane yumurta kaldı oturmuşken bitireyim. Hem belki sen gözden kaçırırsın.

— Ana seneye damızlık kaz sayısını on adete çıkartalım. Sekiz tanesi dişi, ikisi de erkek olsun. Böylece seneye yüz tane kaz yetiştirmiş oluruz.

Anne yumurtaları ışık huzmesine tutup bakıyor, hem de konuşmaya devam ediyordu.

— İnşallah oğlum nasipse öyle yaparız. Sen ne yaptın, hiç bu kadar gecikmezdin?

— Köy meydanında arkadaşlarla beraber güzel havanın tadını çıkardık, harmanda oyun oynadık.

— Oğlum siz oyun oynayacak yaşta mısınız, güldürmeyin kendinize. Hem ne oynadınız koca herifler?

— Ana yeri gelince "Siz daha çocuksunuz." diyen sen değil misin?

— Aha yumurtalar da bitti!

— Kaç tane bozuk çıktı, ziyan çok mu?

— Dur bakayım, bozukları ayırmıştım yan tarafa. Bir, iki, üç, dört, beş, altı tane oğlum. Elli beş yumurtadan kırk dokuz sağlam döllenmiş yumurta kaldı. Buna şükür, bozuk daha fazla olabilirdi!

— Şükür anacığım, geçen sene kırk dört tane koymuştuk kazların altına, bu sene daha iyi olmuş.

— Sahi harmanda ne oynadığınızı söylemedin!

— Çiz kayışı oynadık ana.

Oynayan kişi sayısına oranla geniş bir daire çizilirdi. Oynayanlardan bir kişi hariç diğerleri dairenin içine girer, daire dışında kalan oyuncu elindeki deri kemerle içeridekilere

vururdu. Kemerle vurmak, daire içindekilerden birisinin kemeri yakalamasına kadar sürerdi. Kemeri yakalayan kişi daire dışına çıkar, dışardaki oyuncu onun yerine içeri girerdi. Bu kez daire dışına çıkan oyuncu daire içindeki oyuncuları kemerle dövmeye başlardı. Bu oyun bu şekilde sürüp giderdi. Oyun süresince daire içinden hiç çıkamayıp da kemerle dövülen oyuncular olurdu. Bu oyuna "çiz kayışı" oyunu adı verilmişti.

— Dayak yedin demek! Birbirinizin gözünü çıkartacaksınız oğlum, bırakın bu oyunu.

— Ana bilmiyor musun belden yukarı vurmak yasak!

— Belli mi olur oğlum, savururken nereye değeceği belli olmaz ki!

İNEKLER DOĞADA

İlkbaharın sonlarına doğru gelinmiş, tarlalar ekilmiş, hayvanlar otlağa çıkmıştı. Güneşli sıcak bir pazar gününde, kalın taş duvarlardan oyulmuş gibi yapılan odanın alçak penceresinin içe doğru geniş çıkıntı sahanlığında çaput bebekle oynayan küçük kız, Sündüz'ün sesini tanıdı. Sündüz yavrusuna ben geldim dercesine böğürmekteydi.

Evin küçük kızı annesine seslendi:

— Ana Sündüz geldi, sarı buzağıyı hazırladınız mı?

Annesi hemen cevap verdi.

— Kızım diğer inekler daha gözükmedi mi?

— Hayır, daha gözükmediler ana.

Tam o sırada Güzçe onları da gördü.

— Ana onlar da geliyorlar. Kaşka, Karakız geliyor. Ha Montofon da geliyor. Buzağılar kozda mıydı? Ama daha Morkız gözükmedi, nerede kaldı ki o?

Anne iki odalı evin ara sahanlığındaki dış kapının demir kancasını açarak inekleri içeriye aldı. İnekler iki odanın ortasından geçen toprak tabanlı salondan ilerleyerek açılmış olan ahır kapısından içeri daldılar. Ahır, en fazla sağlı sollu on büyükbaş hayvanın beş bir tarafta, beş de diğer tarafta bağlanacağı şekilde düzenlenmişti. Bağlandıkları yerde kışın ot ve saman yiyecekleri, kaya tuzu yalayacakları "baga" denen ahşaptan yapılmış boyunlarının hizasında alçak kanal şeklinde bir oluk vardı. İnekler; boyunlarına geçirilen, sağa sola fazla hareketi önleyen, esnek ağaç dallarının "U" şeklinde kıvrılmasıyla yapılan "kırkal" denen gereçle bagaya bağlanıyordu. Sağlı sollu bağlanan ineklerin orta bölümünde, ahır tabanından daha alçak olan kanal şeklinde "sanaksel" denen, hayvan dışkılarının toplandığı bölüm vardı. Ahırdaki dışkılar huş çalılarından yapılan süpürgelerle süpürülerek orta kısımdaki bu kanalda toplanır ve iki kişinin taşıdığı "herzal" denen teskereler ile ahırın, dolayısıyla evin dışına çıkartılıp harmanın bir bölümünde biriktirilirdi. Ahırın arka kısımlarında buzağıların konulduğu "koz" denilen bölüm ile kazların ve tavukların konduğu kümes bulunuyordu. Yine ahırın arka tarafından tahta bir kapı ile girilen, kışın ot ve samanların saklandığı geniş bir oda, yani "merek" vardı. Merekte sadece kıştan kalma üç dört balya saman kalmıştı. İnekler, tahta kalaslarla ayrılmış olan buzağıların konduğu koza doğru hücum ettiler. Buzağılar da annelerine kozdan ulaşmaya çalışıyorlar ve onlar da annelerine doğru ince bir melodi tarzında mölüyorlardı.

Anne küçük Güzçe'ye tekrar seslendi:

— Kızım abin nerede, çağır gelsin Morkız'a baksın nerede kaldı? Bunları bir an evvel sağalım, nahır yol almadan işimizi bitirelim. Görülüyor ki bugün de fazla bir süt yok.

— Ana Morkız da geldi. Kapı açık geliyor ahıra doğru.

— Abini çağır çabuk ne yapıyor, şunları halledelim. Sağım bedirelerini de alsın gelsin.

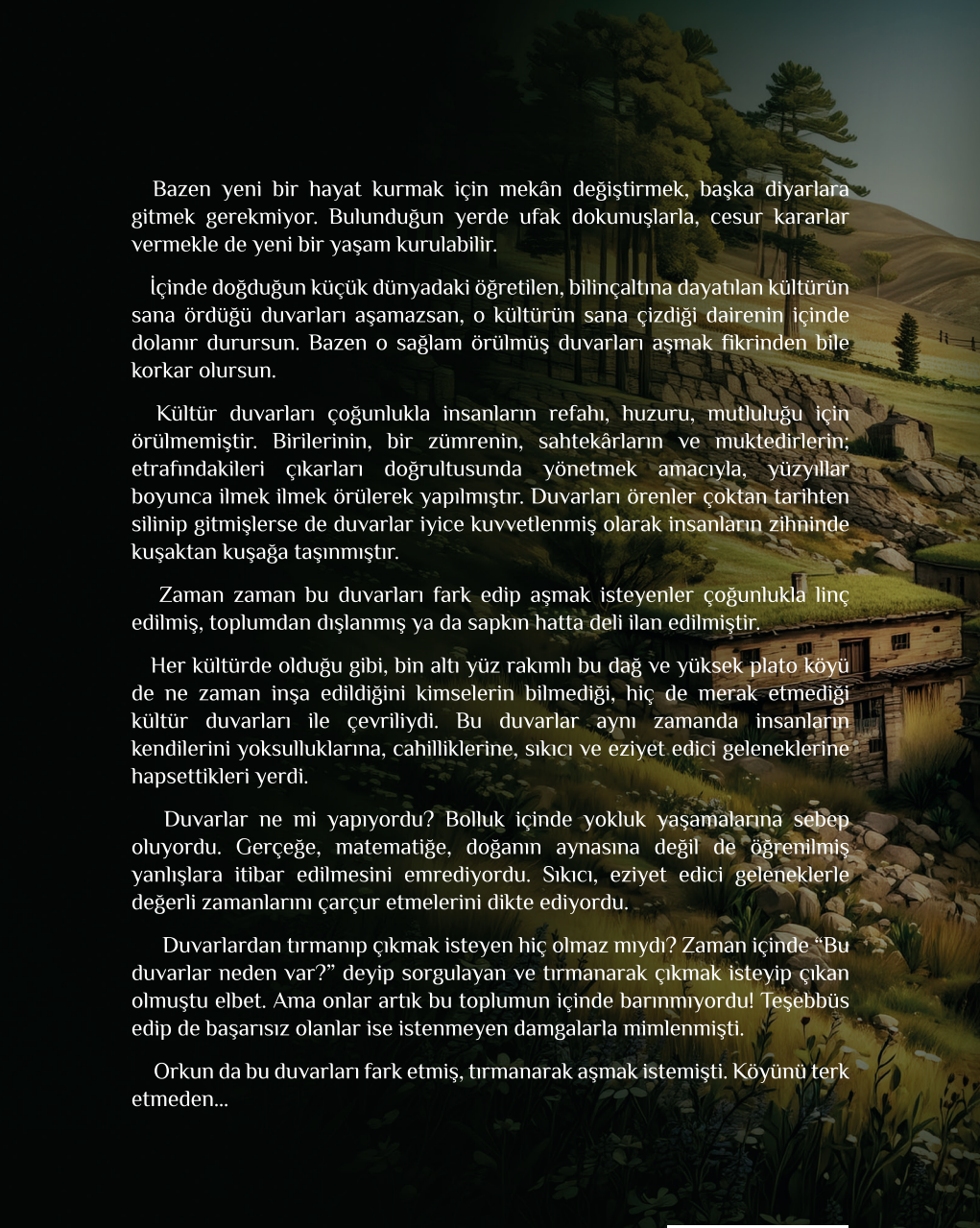
— Anne abim diğer odadaydı, kitap okuyordu bir bakayım.

— Lanet olası hayırsız ne kitabı okuyor? Okul bitti ya... Sanki bu yaştan sonra liseye mi gidecek? Yatılı okul sınavlarını kazanamadı işte, daha ne kitabı ne okuması anlamadım. İşi gücü işten kaytarmak! Bu ne uyuşuk oğlan çıktı! diye söylendi, anne.

Güzçe soldaki diğer odaya girerek abisine seslendi:

— Abi annem çağırıyor, bedireleri de götürmeni istiyor.

Tahta seki üzerinde ot yastığına yaslanmış şekilde uzanıp keyiflice kitap okuyan Orkun'un, bu iş talimatı hoşuna gitmemişti. İsteksizce doğrulup kovaların konulduğu toprak zeminli salondaki ambarın kapısını açarak iki kova aldı. Ambar, farelerin giremeyeceği şekilde toprak zemine sağlam ahşap ayaklar üzerinde oturtulmak suretiyle geçmeli tahtalardan iki metre yüksekliğinde, bir buçuk metre genişliğinde ve üç metre uzunluğunda yapılmıştı. Çok fonksiyon görürdü. Her türlü ev malzemeleri yanında kuru gıdaların konulduğu

Bazen yeni bir hayat kurmak için mekân değiştirmek, başka diyarlara gitmek gerekmiyor. Bulunduğun yerde ufak dokunuşlarla, cesur kararlar vermekle de yeni bir yaşam kurulabilir.

İçinde doğduğun küçük dünyadaki öğretilen, bilinçaltına dayatılan kültürün sana ördüğü duvarları aşamazsan, o kültürün sana çizdiği dairenin içinde dolanır dursun. Bazen o sağlam örülmüş duvarları aşmak fikrinden bile korkar olursun.

Kültür duvarları çoğunlukla insanların refahı, huzuru, mutluluğu için örülmemiştir. Birilerinin, bir zümrenin, sahtekârların ve muktedirlerin; etrafındakileri çıkarları doğrultusunda yönetmek amacıyla, yüzyıllar boyunca ilmek ilmek örülerek yapılmıştır. Duvarları örenler çoktan tarihten silinip gitmişlerse de duvarlar iyice kuvvetlenmiş olarak insanların zihninde kuşaktan kuşağa taşınmıştır.

Zaman zaman bu duvarları fark edip aşmak isteyenler çoğunlukla linç edilmiş, toplumdan dışlanmış ya da sapkın hatta deli ilan edilmiştir.

Her kültürde olduğu gibi, bin altı yüz rakımlı bu dağ ve yüksek plato köyü de ne zaman inşa edildiğini kimselerin bilmediği, hiç de merak etmediği kültür duvarları ile çevriliydi. Bu duvarlar aynı zamanda insanların kendilerini yoksulluklarına, cahilliklerine, sıkıcı ve eziyet edici geleneklerine hapsettikleri yerdi.

Duvarlar ne mi yapıyordu? Bolluk içinde yokluk yaşamalarına sebep oluyordu. Gerçeğe, matematiğe, doğanın aynasına değil de öğrenilmiş yanlışlara itibar edilmesini emrediyordu. Sıkıcı, eziyet edici geleneklerle değerli zamanlarını çarçur etmelerini dikte ediyordu.

Duvarlardan tırmanıp çıkmak isteyen hiç olmaz mıydı? Zaman içinde "Bu duvarlar neden var?" deyip sorgulayan ve tırmanarak çıkmak isteyip çıkan olmuştu elbet. Ama onlar artık bu toplumun içinde barınmıyordu! Teşebbüs edip de başarısız olanlar ise istenmeyen damgalarla mimlenmişti.

Orkun da bu duvarları fark etmiş, tırmanarak aşmak istemişti. Köyünü terk etmeden...

tilkikitap.com

KDV muafiyeti uygulanmıştır.

9 786258 579826